

Asteranae- odabrani redovi i porodice

Cornales

Ericales

Gentianales

Lamiales

Solanales

Boraginaceae

Lamide

Aquifoliales

Asterales

Dipsacales

Apiales

Kampanulide

Cornales, Cornaceae

*K(4) C₄ A₄ G/(2)

Cornus mas, drijen

Cornus sanguinea, svibovina

Ericales

- Actinidiaceae,
- Balsaminaceae,
- Ericaceae (incl. Pyrolaceae, Monotropaceae),
- Primulaceae
- Theaceae.

Actinidiaceae

Actinidia chinensis- kivi, K5 C5 A ∞ , K5 C5 G ∞

Balsaminaceae

↑K 2 C5 A (5) G (5)

Impatiens noli-tangere

Ericaceae

*K4 C(4) A8 G (4)

Erica arborea-
primorski vrijesak

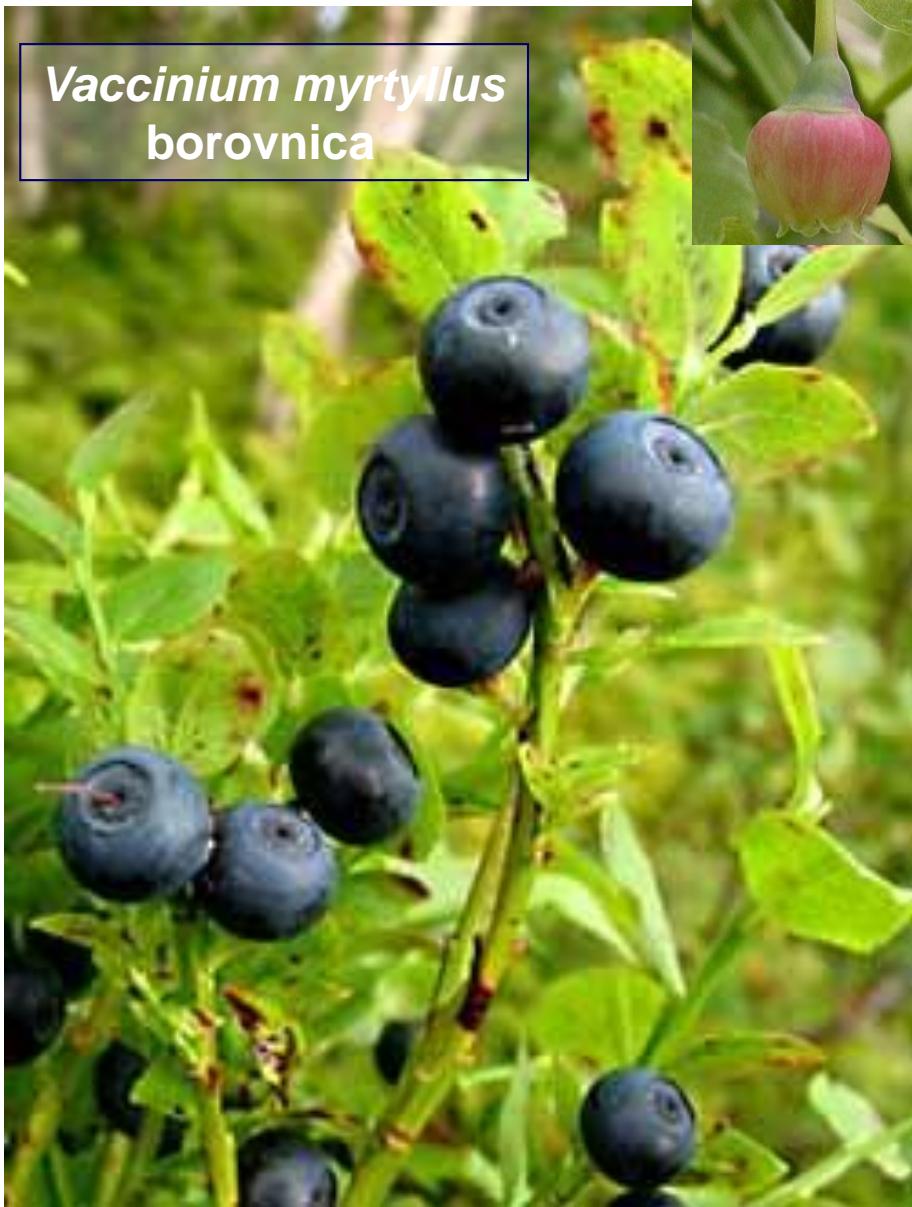
Arbutus unedo -
maginja

*K(5) C(5) A5+5 G (5)

Arctostaphylos uva-ursi
međeđe grožđe (uvin čaj)

Vaccinium myrtillus
borovnica

Vaccinium vitis idea- brusnica

*K(5) C(5) A5+5 G /(5)

Pyrola secunda

Moneses uniflora

Primulaceae

Primula vulgaris- jagorčevina

*K(5) (C(5) A5) G (5)

Primula veris- jaglika

Anagallis arvensis

*K(5) (C(5) A5) G (5)

*K(5) (C(5) A5) G (5)

Cyclamen hederifolium

Theaceae

Cammelia japonica- kamelija

Cammelia sinesis- kneski čaj

Asteranae- odabrani redovi i porodice

Gentianales

Lamiales

Solanales

Boraginaceae

Lamide

Boraginaceae

*K(5) (C(5) A5) G (2)

NEPRAVILAN VJENČIĆ

Echium vulgare

Anchusa cretica

zaklopci

PRAVILAN VJENČIĆ, SA ZAKLOPCIMA

Buglossoides arvensis

Plodić duboko
usječen na 4
dijela

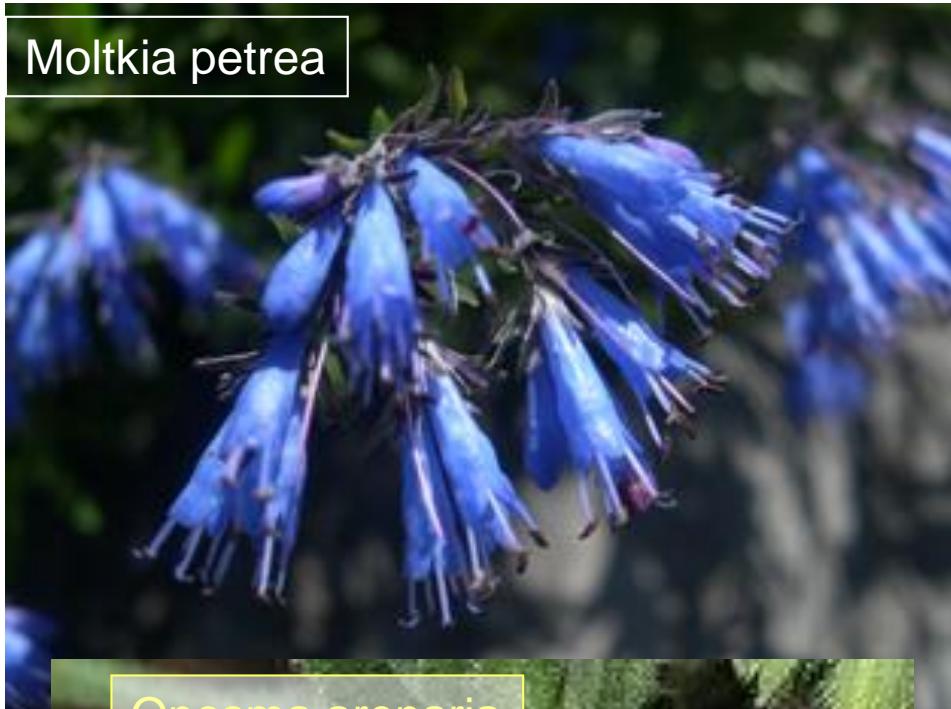
PRAVILAN VJENČIĆ, BEZ ZAKLOPACA

Plodić nije duboko
usječen na 4 dijela

*Heliotropium
europaeum*

Moltkia petrea

Onosma arenaria

Cerinthe major

Biljka gola, sa
voštanom
prevlakom!!!

Gentianales

Apocynaceae
Asclepiadaceae
Gentianaceae
Rubiaceae

Lamiales

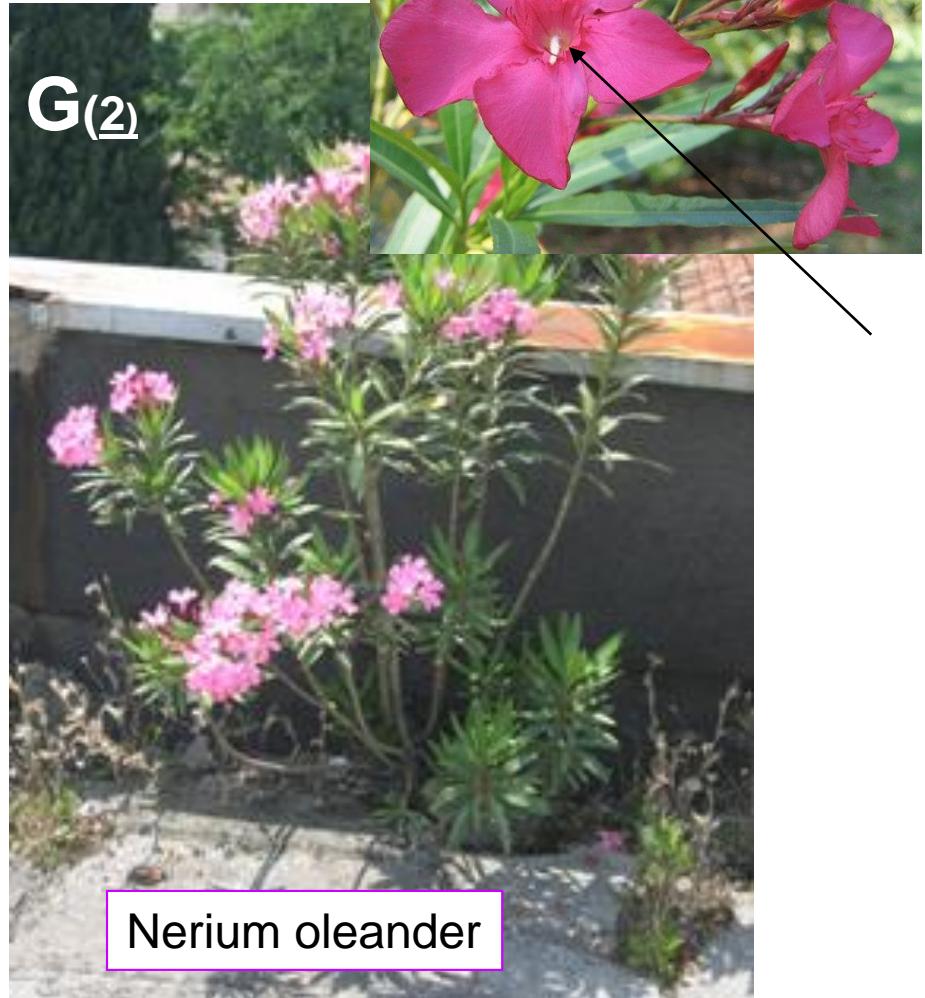
Acanthaceae
Gesneriaceae
Lamiaceae
Oleaceae
Lentibulariaceae
Orobanchaceae
Plantaginaceae
Globulariaceae
Scrophulariaceae
Verbenaceae

Solanales

Convolvulaceae
Cuscutaceae
Solanaceae

Apocynaceae

$*K_{(5)} \ (C_{(5)} \ A_5) \ G_{(2)}$

Nerium oleander

Asclepiadaceae

*K₍₅₎ ili K₅ C₍₅₎ (A₅ G₍₂₎)

Periploca graeca

Ljuske u ždrijelu vijenca
prelaze u kukastu bodlju

Cynanchum vincetoxicum

Ljuske u ždrijelu vijenca
bez privjezaka

Asclepias syriaca

Ljuske u ždrijelu vijenca
sa rogolokim privjeskom

Gentianaceae

* $K_{(5)}$ ($C_{(5)}$ A5) $G_{(\underline{2})}$

Gentiana lutea

Gentiana verna

Centaurium erythrea

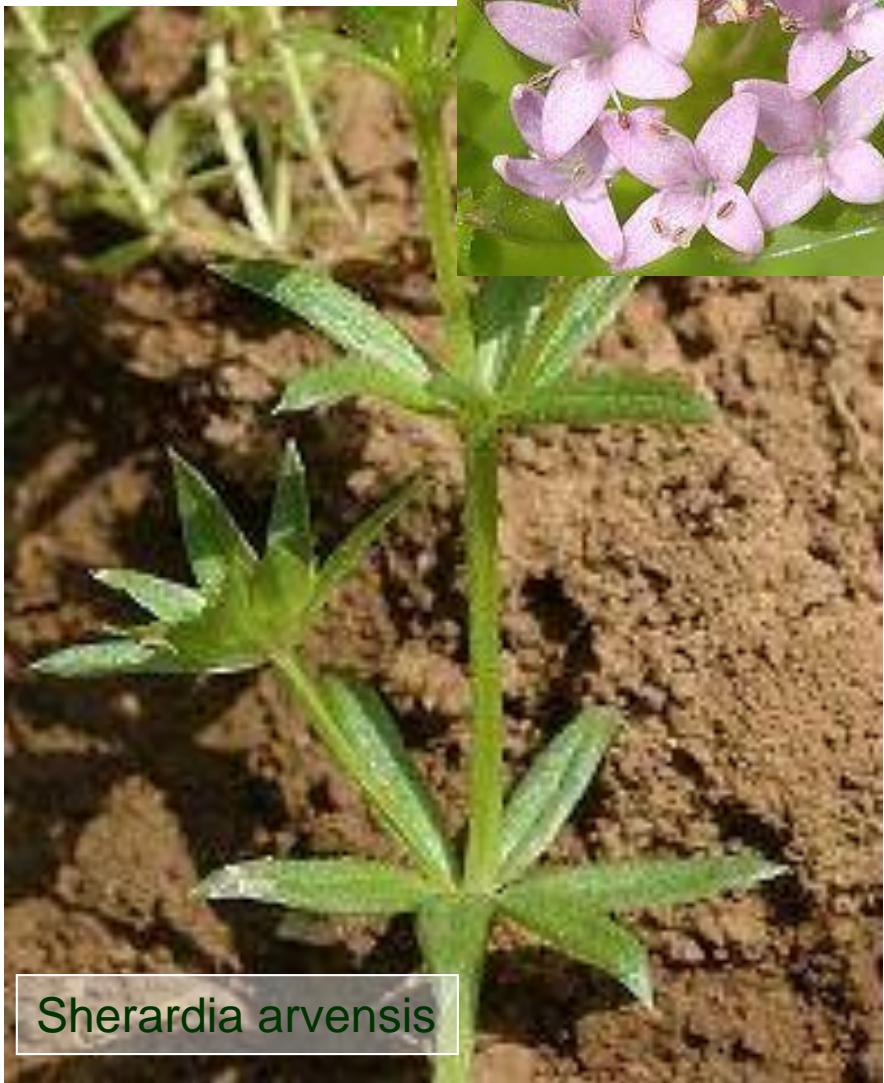

***K₍₈) (C₍₈) A₈)G₍₂)**

Blackstonia perfoliata

Rubiaceae

*K₍₄₋₆₎ C₍₄₎ A₄ G₁₍₂₎

Sherardia arvensis

Asperula taurina

Cijev vijenca
vrlo dugacka

Galium mollugo

Cijev vijenca
kratka

Galium aparine

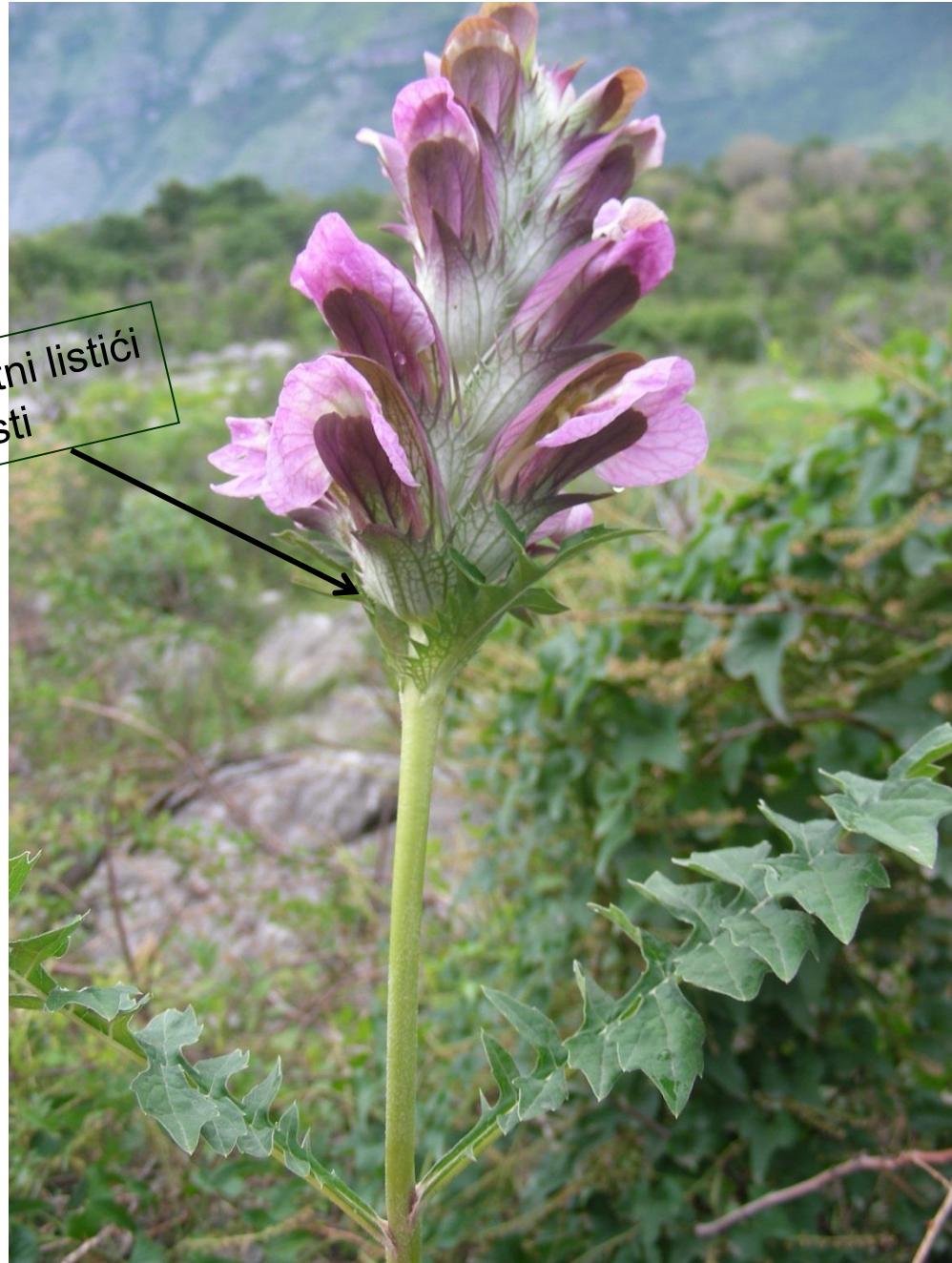
Bodljice nazad
okrenute

Acanthaceae

Acanthus balcanicus

Pricvjjetni listići
bodljasti

↑K5 (C5 A5) G(2)

Gesneriaceae

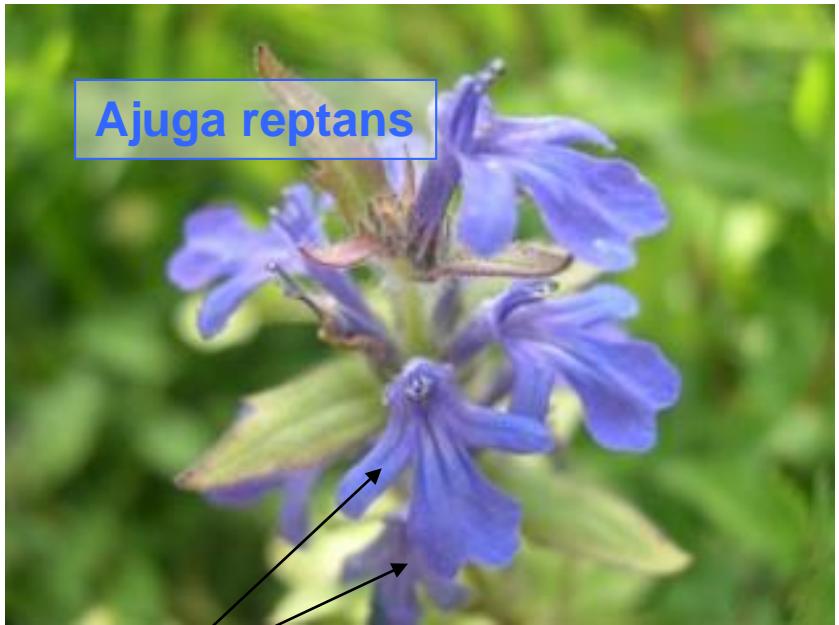

Ramonda serbica

K5 (C5 A5) G(2)

Lamiaceae

↑K(5) (C5 A4) G(2)

Ajuga reptans

Mentha aquatica

Teucrium fruticans

Scutellaria altissima

Salvia amplexicaulis

Dva prašnika

Rosmarinus officinalis

Galeopsis speciosa

Donja usna sa dva šuplja zubića

Prašnici ispod gornje
usne paralelni

Lamium maculatum

Cijev vjenčića
trbušasto
proširena

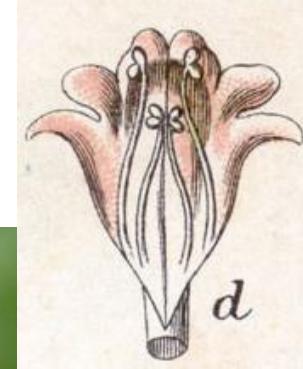
Marrubium vulgare

Prašnici i vrat unutar cijevi vjenca,
čašica od 10 zubača

Prašnici ispod
gornje usne
jedan prema
drugom nagnuti

Melissa officinalis

Prašnici ispod gornje
usne raskrećeni

Thymus pulegioides

Origanum vulgare

Verbenaceae

Vitex agnus castus

Listovi dlanoliki, na 5-7
djelova izdijeljeni, grm

Listovi rasperani, trajnica

Verbena officinalis

Pinguicula vulgaris

Lentibulariaceae (insektivorne biljke!!!)

↑K₍₂₎ C₍₂₎ A₂ G₁

Utricularia vulgaris

Plantaginaceae, *K(4) (C(4) A4) G(2)

Cvast tipa klasa

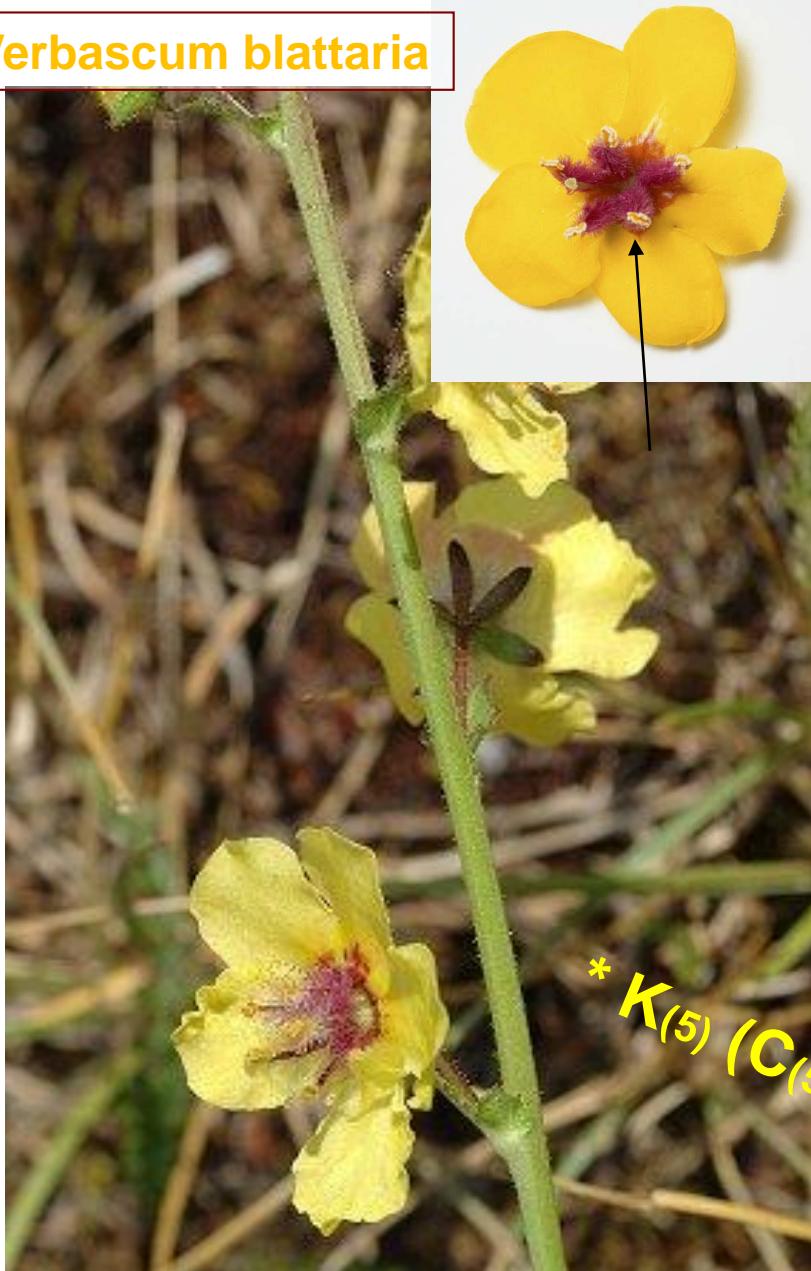

Cvjetovi nepravilni, u glavičastim cvastima,
perijant dvojan,
pentameran, prašnika 4

Globularia cordifolia

Verbascum blattaria

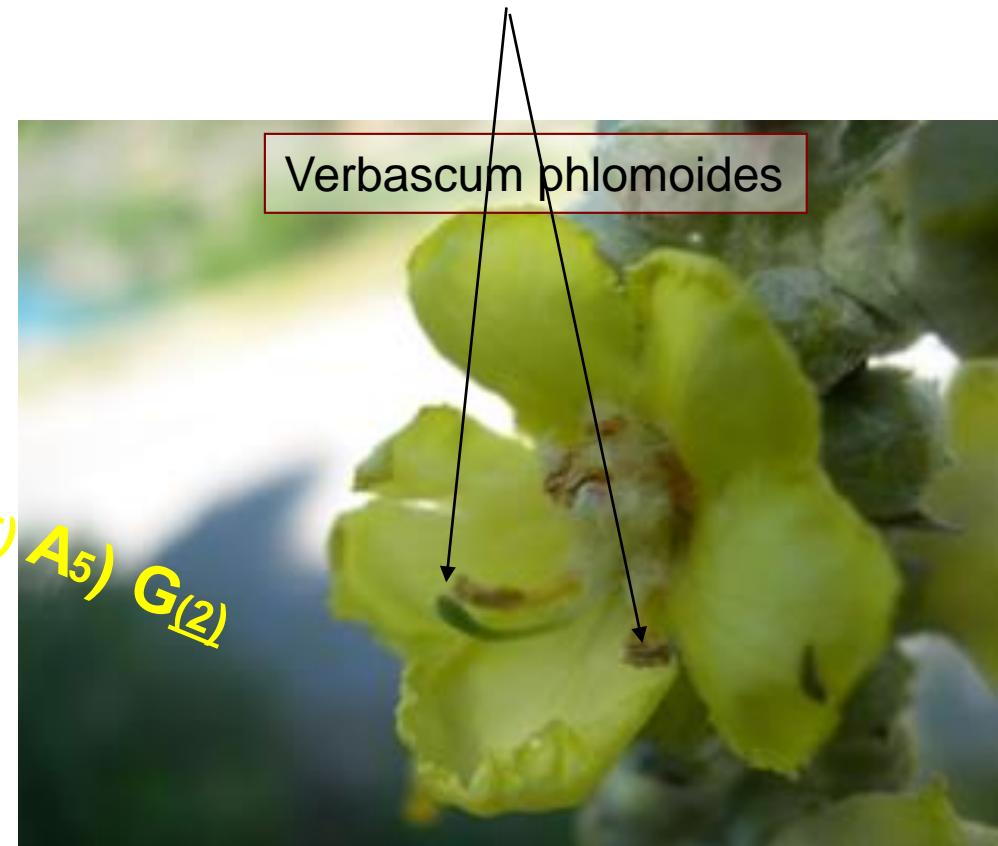

*K₍₅₎ (C₍₅₎) A₅) G₍₂₎

Scrophulariaceae

↑, * **K₍₄₋₅₎ (C₍₄₋₅₎) A₂₋₅) G₍₂₎**

Prašnici sa upravnim anterama.
Filamenti bijelo dlakavi.

Čašica 4-djelna

2 prašnika

Tobolac pljosnat

Tobolac okrugao

↑K₍₄₎ (C₍₄₎ A₂) G₍₂₎

ostruga

↑K₍₅₎ (C₍₅₎ A₄) G₍₂₎

Ždrijelo u potpunosti
zatvoreno nepcem
donje usne

Digitalis purpurea

Scrophularia canina

↑K₍₅₎ (C₍₅₎ A₄) G₍₂₎

Parentucelia latifolia

Pedicularis comosa

Listovi izdijeljeni

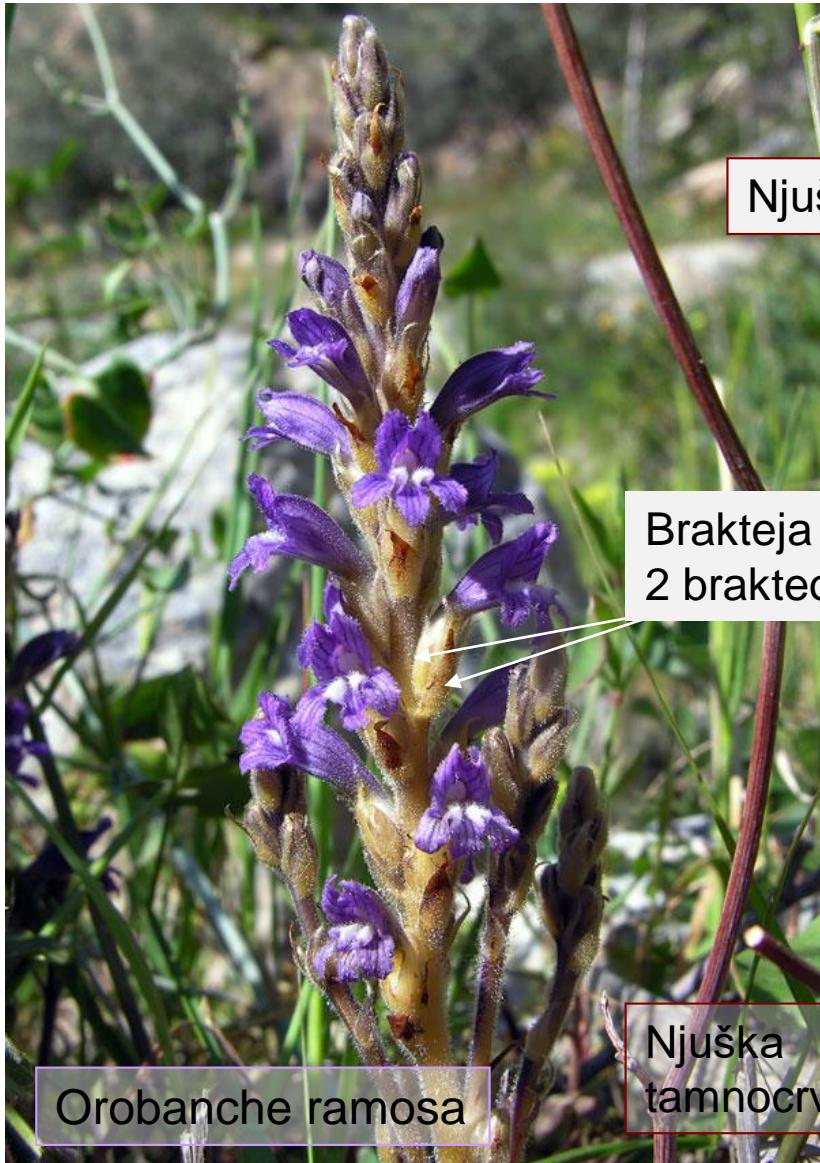
Vjenčić
dvousnat

Biljka bez
zelenih listova,
listovi ljuspasti!!!

Orobanchaceae

↑K(5) (C(5) A4) G(2)

Oleaceae

Fraxinus ornus-jasen

*P0-4 A2 G(2)

Olea europaea- maslina

*K₍₄₎ (C₍₄₎ A₂) G₍₂₎

Phillyrea media- zelenika

Ligustrum vulgare

Syringia vulgaris

Jasminum sp.

*K₍₅₎ (C₍₅₎ A₂) G₍₂₎

Convolvulaceae

*K(5) C(5) A5 G(2)

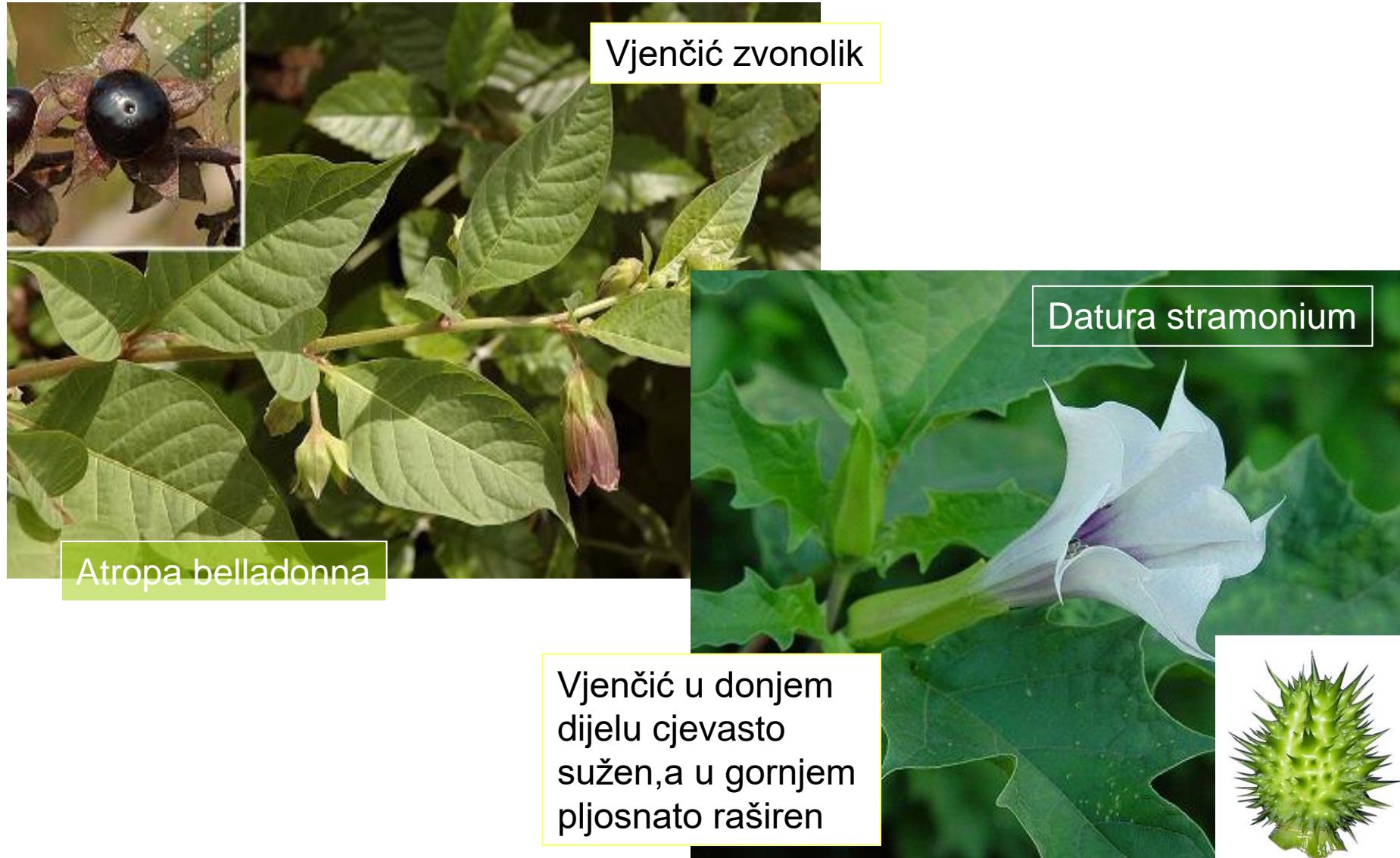

Uglavnom parazitira na usnaticama i broćikama

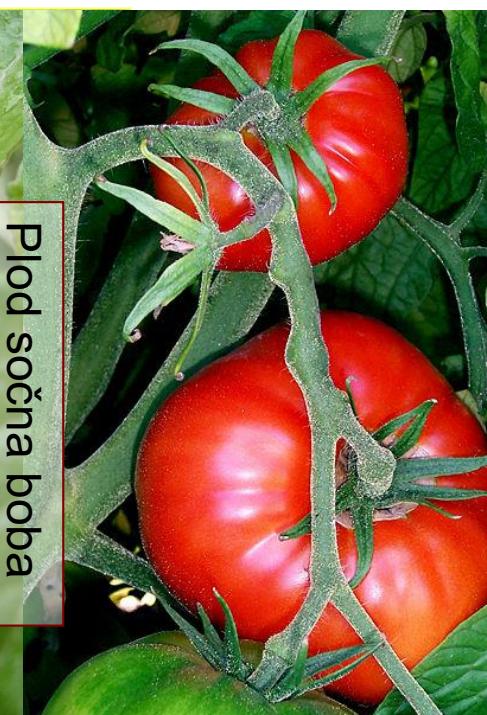
Parazitira na različitim biljakama, u ovom slučaju na koprivi.

Solanaceae *K(5) (C(5) A5) G(2-5)

Solanum lycopersicum

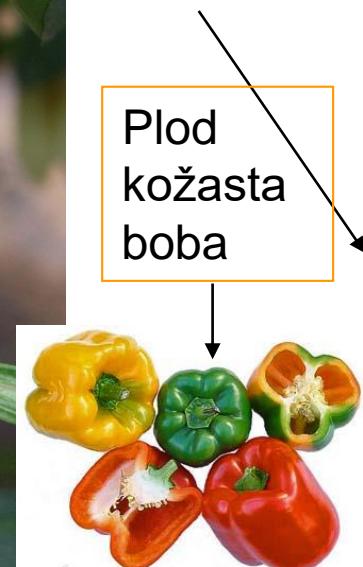
Plod sočna boba

S. melongena

Capsicum annuum

**Plod
kožasta
boba**

Vjenčić koturast

Kampanulide

odabrani redovi i porodice

Apiales

Apiaceae

Araliaceae

Aquifoliales

Aquifoliaceae

Asterales

Asteraceae

Campanulaceae

Dipsacales

Caprifoliaceae (incl. Dipsacaceae, Valerianaceae)

Araliaceae

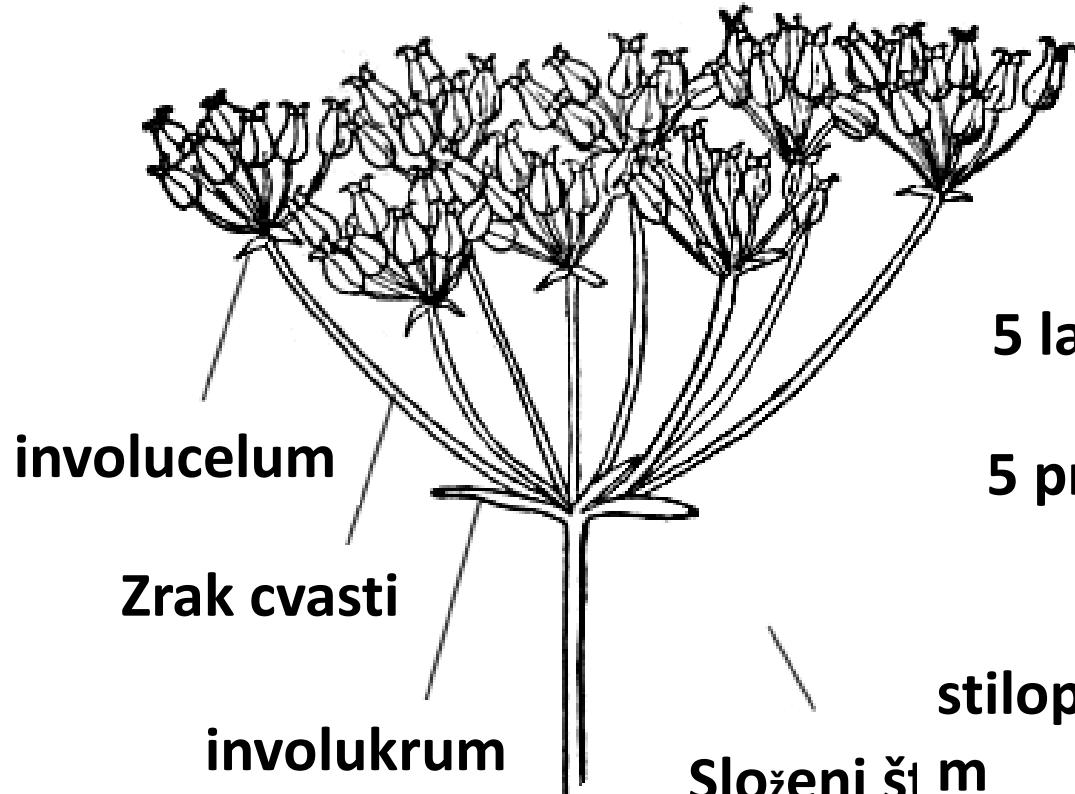

*K5 C5 A5 G(5)

Hedera helix- bršljan

↑*K5 C5 A5 G/(2)

Apiaceae

Listovi cijeli i cijelog ruba!

Bupleurum veronense

Štitovi
nalik na
glavicu

Sanicula europaea

Astrantia major

Involukrum veći
od štita

Eryngium amethystinum

Listovi trnovito nazubljeni!

Plodići bez sekundarnih rebara

Malabaila aurea

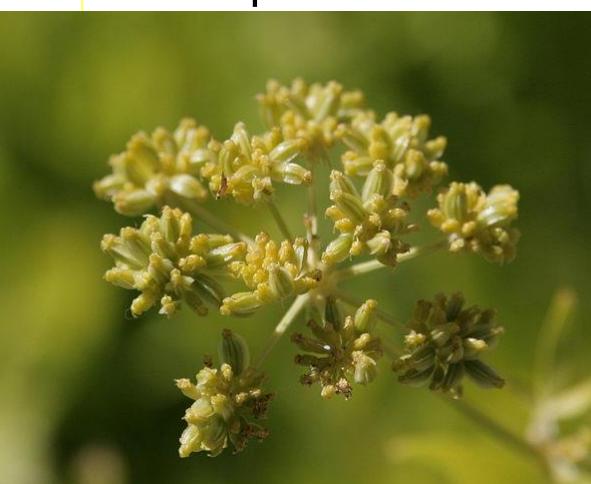
Petroselinum crispum
peršun

Carum karvi
kim

Foeniculum vulgare
morač

Levisticum officinale
selen

Chaerophyllum coloratum

Apium graveolens L. - celer

Petroselinum crispum
peršun

Levisticum officinale - selen

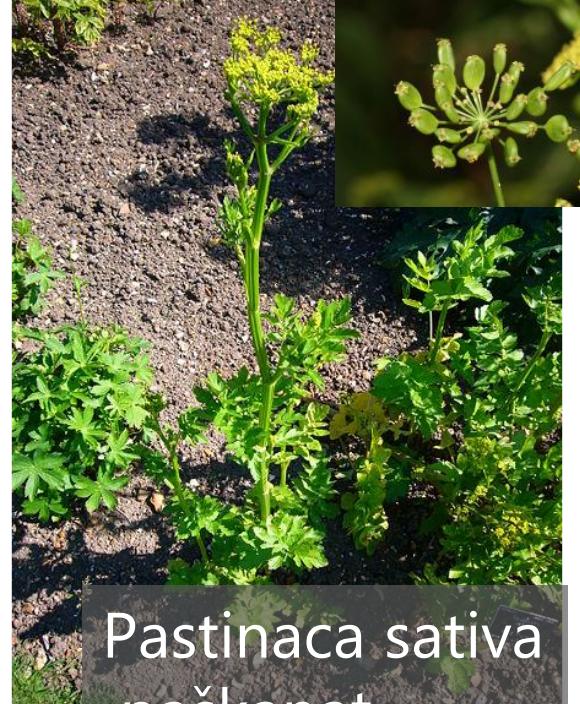

Carum carvi-
kim

Pimpinella anisum-
anis

Pastinaca sativa
paškanat

Smyrnium perfoliatum

Plodići sa sekundarnim rebarima

Coriandrum sativum- korijander

Listovi involukruma
dijeljeni

Daucus carota- mrkva

Aquifoliaceae

*K4 C4 A4 G/(2)

Caprifoliaceae

(Valerianaceae +Dipsacaceae)

***K₍₅) C₍₅) A₅ G_{/(2})**

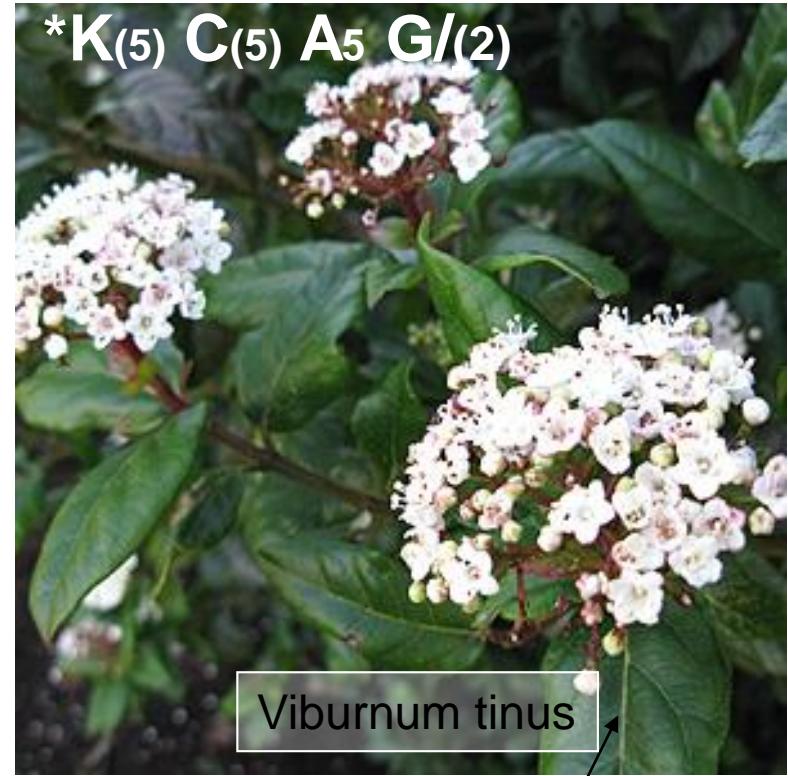

Sambucus nigra- zova

Listovi rasperani

Sambucus ebulus

Lonicera etrusca

Gornji listovi srasli

Lonicera caprifolium

K(0-5) C(5-3) A1-3 G/(2)

Čašica na plodu sa tri zubića,
plod okruglast

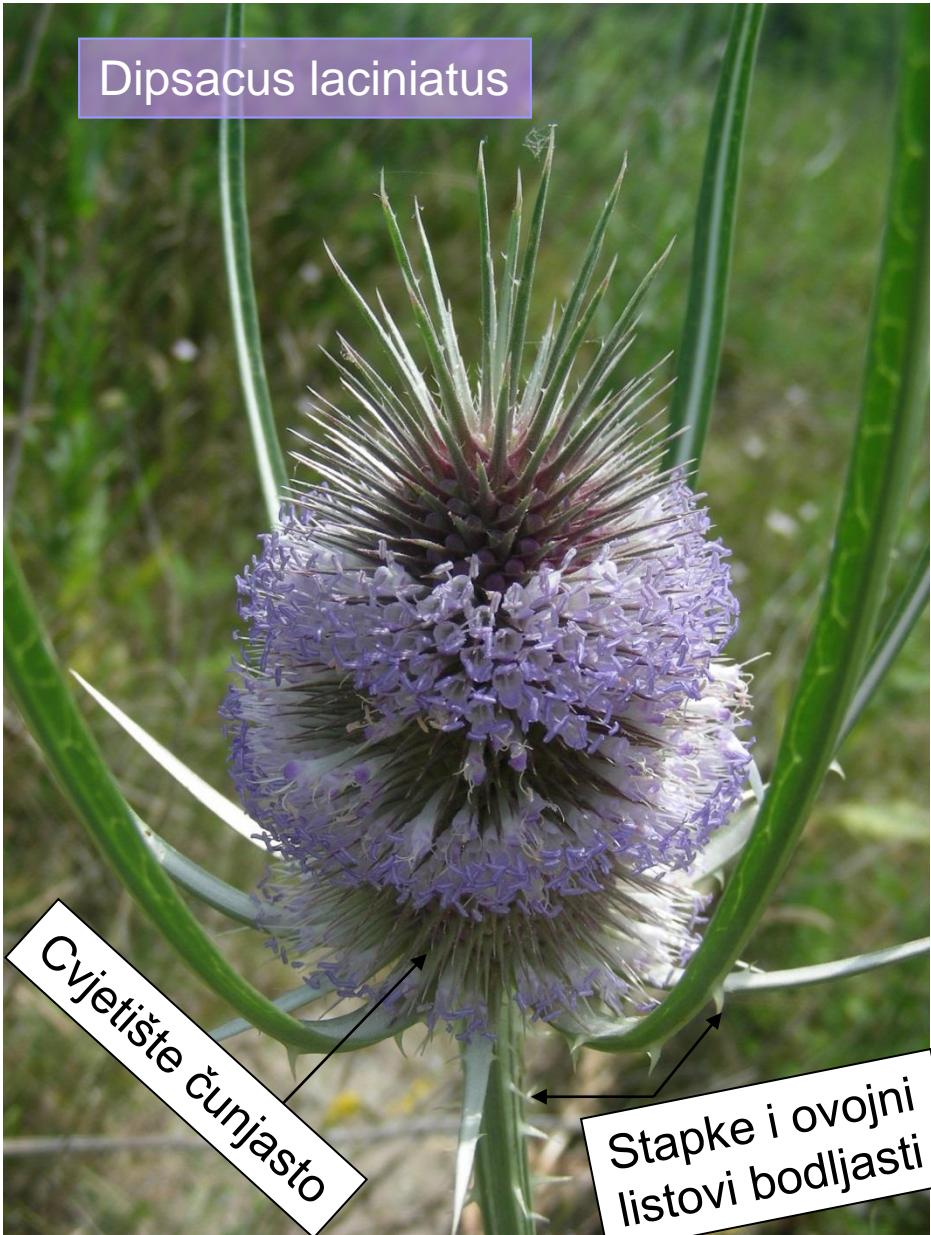
Rub čašice okrugao

Čašice na plodu izražena,
koso odrežana

↑E(4-8) K(5-3) C(4-5) A4 G/(2)

Dipsacus laciniatus

Cephalaria leucantha

Čašica od 5 bodlji,
cvjetište sa ljuškavim listovima

Čašica od 8-10
bodljastih zubaca,
cvjetište dlakavo

Campanulaceae *K₍₅) C₍₅₎ A₅ G₍₂₋₅₎

Vjenčić koturast

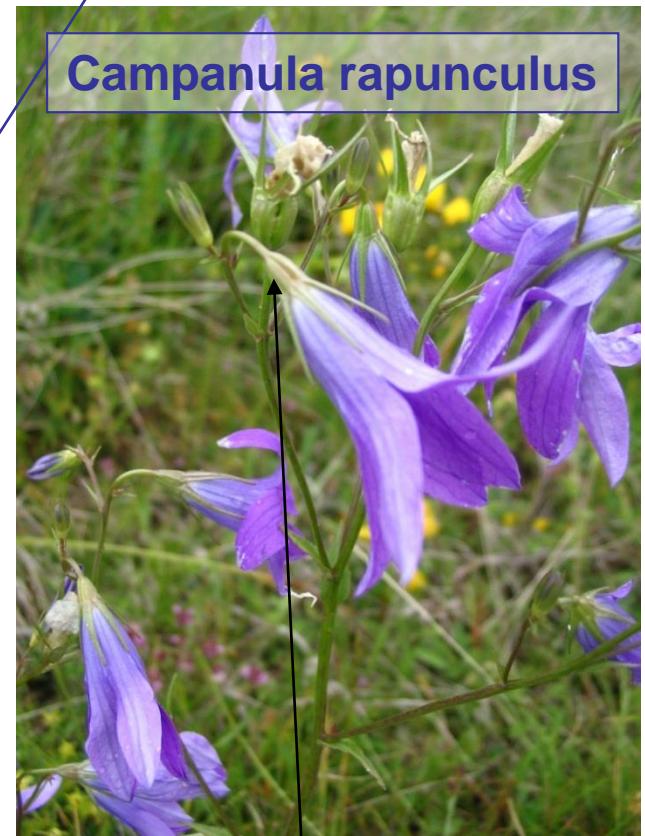

Legousia speculus veneris

Edraianthus tenuifolius

Vjenčić zonolik

Campanula rapunculus

Podcvjetna plodnica

Asteraceae

ljuske na cvjetištu

cvjetište

involukrum

vrat i žig

papus

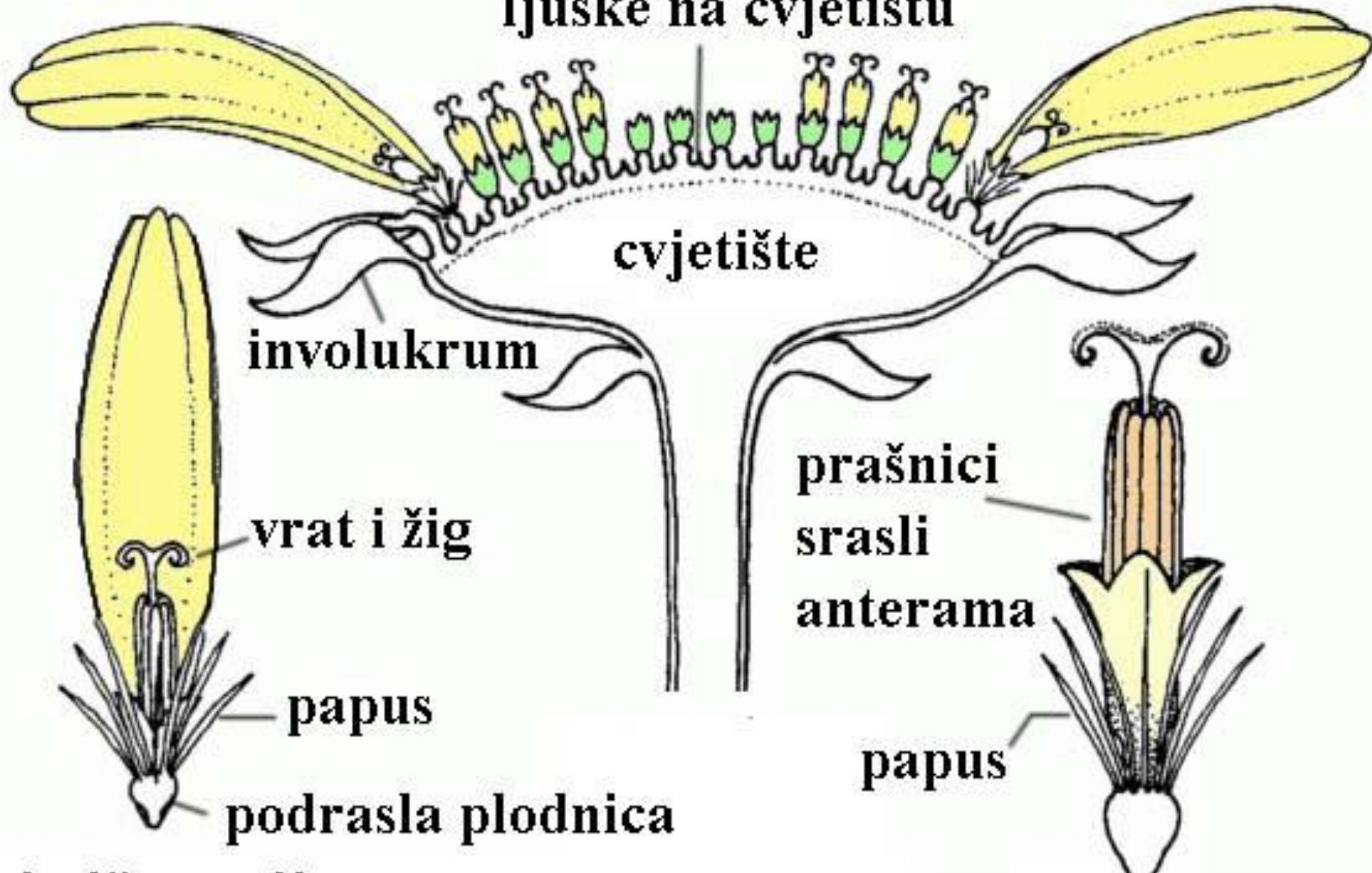
podrasla plodnica

jezičast cvijet

prašnici
srasli
anterama

papus

cjevast cvijet

Jezičasti cvijet

Ljuske na
cvjetištu

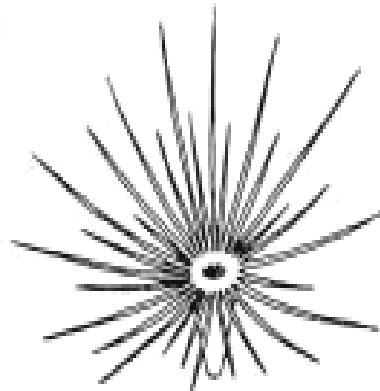
Cjevasti cvijet

Listić
involukruma

Receptakulum

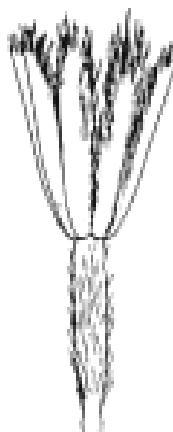
rasperane
dlake

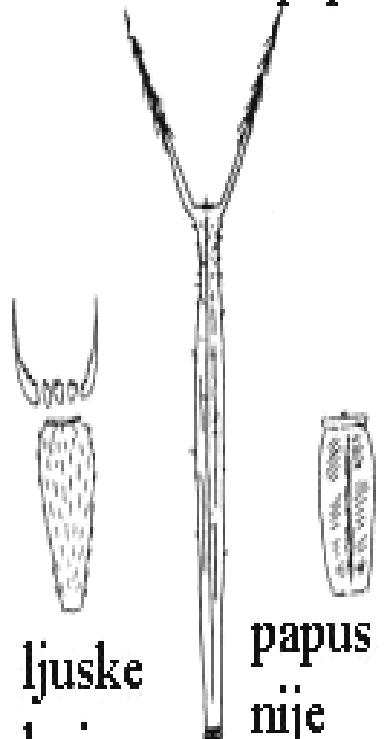
proste dlake

ljuske sa
resama

dvozrakast papus

papus
nije
razvijen

kratke
ljuske

ljuske
koje
opadaju

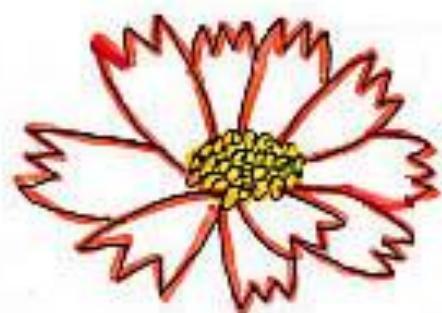
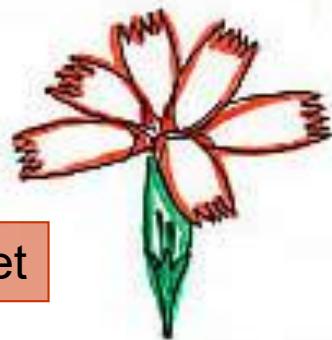
TIPOVI PAPUSA

Tipovi glavica

Jezičast cvijet

Kombinovana
glavica

Cjevast cvijet

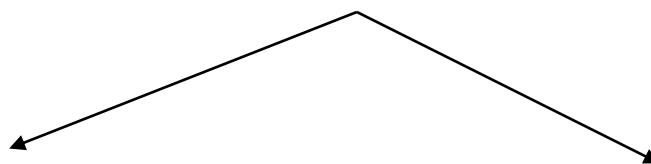

Monotipska
glavica

Podjela na osnovu tipa cvasti:

- **Tubuliflorae** (sadrže cvjevaste cvjetove i nemaju mlijekočni sok)
- **Liguliflorae** (sadrže samo jezičaste cvjetove i posjeduju mlijekočni sok)

Tubuliflorae

Svi cvj. u glavici cjevasti

Unutrašnji cvj. u glavici cjevasti

Tubuliflorae

Cvjetovi jednopolni

Xanthium italicum

Ambrosia artemisifolia

Cvjetovi dvopolni

Listovi trnovito
nazubljeni

Carthamus lanatus

Carduus nutans

Cirsium vulgare

Papusa nema ili je ljuškav

Papus jednostavno dlakav

Papus rasperano dlakav

Listovi nisu trnovito nazubljeni

C. solstitialis

Centaurea sp.

Papus redukovani, čekinjast
ili dlakav

C. jacea

Ovoj sa kožastim i
cijelim privjeskom

Ovoj se završava sa
jednostavnim trnom

Ovoj sa češljasto-trepavičavim
privjeskom

C. scabiosa

Eupatorium cannabinum

Papus jednostavno dlakav

Leontopodium alpinum

Samo unutrašnji cjetovi cjevasti!!!

Helianthus annuus

Papus od uskih kratkotrajnih ljušćica

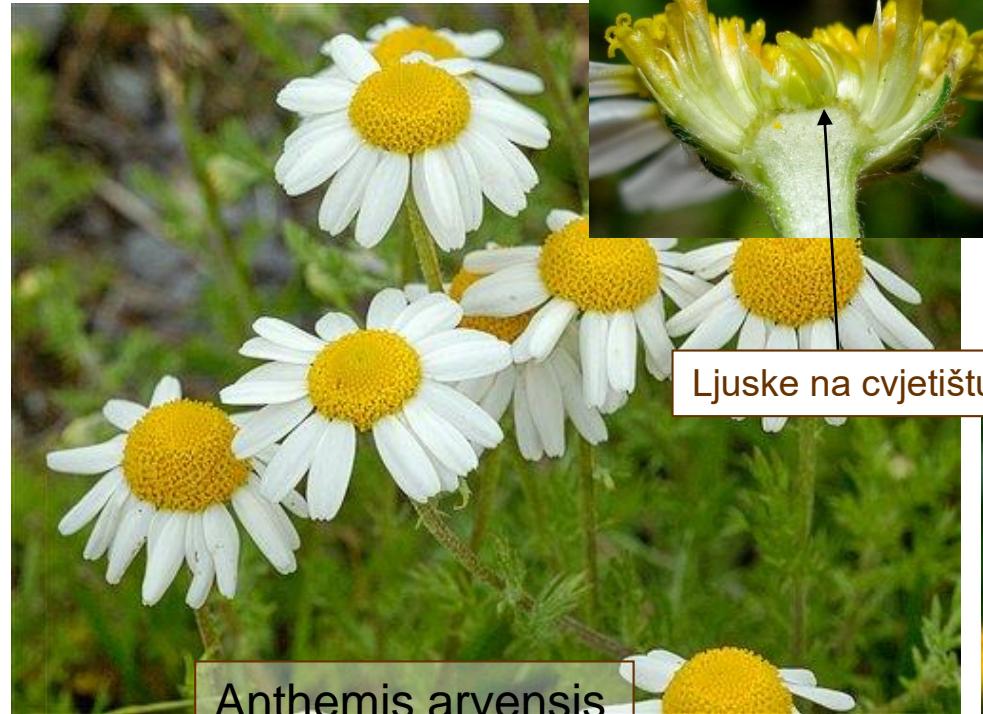
Tussilago farfara

Papus jednostavno dlakav

Samo unutrašnji cjetovi cjevasti!!!

Papus redukovani

Šuplje cvjetište

Papus redukovan

Achillea millefolium

Leucanthemum vulgare

Bellis perennis

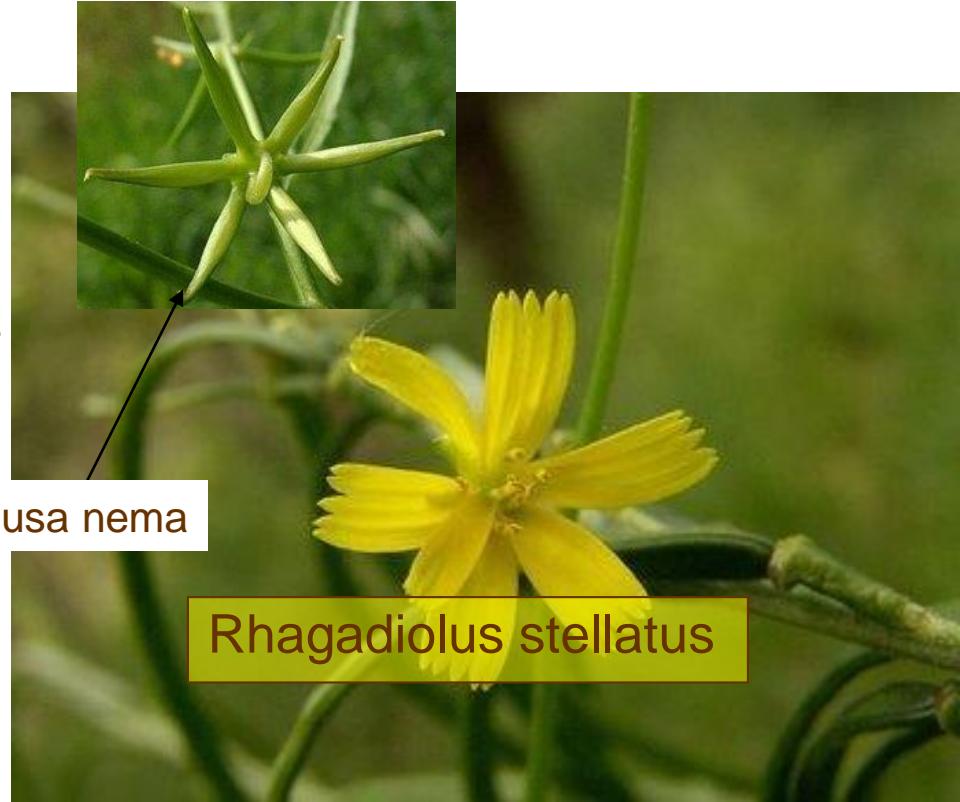
Papus u
vidu krunice

Perasto dijeljeni listovi,
presvučeni sivim indumentumom

Cvjetovi jezičasti!!!

Listovi nisu nazubljeni

Papusa nema

Leontodon crispus

Papus rasperan

Lagoseris bifida

Ljuske
na cvjetištu,
papus od
jednostavnih
dlaka

Papus od ljusaka

Cichorium intibus

Dlake papusa
prljavo bijele